

ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ ΚΑΙ «ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ»

Του Πρωτοπ. Κυριακού Τσουρού
Γραμματέως τῆς Σ. Ἐ. ἐπί τῶν αἰρέσεων

1. Ἀποκρυφισμός

Ὁ Ἀποκρυφισμός ἢ Ἀποκρυφολογία, ὅπως δηλώνει καί ἡ ἴδια ἡ ἔτυμολογία τοῦ ὄρου, εἶναι ἡ μελέτη τοῦ «κεκρυμμένου», τοῦ ἀπόκρυφου καί συγκεκριμένα τῶν ἀπόκρυφων δυνάμεων τῆς φύσεως καί τῆς ἀπόκρυφης γνώσης.

Σύμφωνα μέ ὄρισμό ἐκπροσώπου τοῦ χώρου αὐτοῦ, «Ἀποκρυφισμός (*Occultismus*) εἶναι ἡ Ἐπιστήμη πού μελετᾷ πᾶν ὅ,τι εἶναι κεκρυμμένον (*Occultum*), συνεπῶς ὅλα τὰ προβλήματα τῆς φύσεως, τὰ μή εἰσέτι λελυμένα ὑπό τῆς ἐπίσημης Ἐπιστήμης. Εἰδικώτερον ὁ Ἀποκρυφισμός ἐπιδίδεται εἰς τήν ἔρευναν τῶν ἀνωτέρων τοῦ ὑλικοῦ πεδίου κόσμων ὅπως τό αἰθερικό, τό ἀστρικό πεδίο. Ἀπό Θεοσοφικῆς ἐπόψεως ὁ Ἀποκρυφισμός εἶναι σύνολον μεθόδων ἀποβλεπουσῶν εἰς τήν ἐφαρμογήν εἰδικοῦ τρόπου ζωῆς»¹.

Παρόμοιος εἶναι καί ὁ ὄρισμός τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ ἀπό τήν Τεκτονική Ἐγκυκλοπαίδεια: Ἀποκρυφισμός ἢ ἀποκρυφολογία εἶναι «Ἡ περί ἀπορρήτων διδασκαλία καί ἡ ἀσχολία περί ἀποκρύφους δυνάμεις τῆς φύσεως καί τοῦ πνεύματος. ἀτά τούς ἀποκρυφολόγους εἶναι τό σύνολον τῶν γνώσεων διά τῶν ὁποίων καθορίζεται τό ἀόρατον ἀπό τοῦ ὄρατοῦ, ἡ ἰδέα ἀπό τῆς μορφῆς»².

Ὁ Parus, γνωστός ἀποκρυφιστής «διδάσκει ὅτι ἡ ἀποκρυφολογία εἶναι ὄχι μόνον ἡ κεκρυμμένη ἐπιστήμη, τῆς ὁποίας δηλ. ἡ ἐσωτερική ἔννοια δέν ἀπεκαλύπτετο εἰς τό πλῆθος, ἀλλά καί ἡ ἐπιστήμη, ἡ προσπαθοῦσα ὅπως ἀποκαλύψει τό ἀόρατον διά τοῦ ὄρατοῦ»³.

Σύμφωνα μέ ἄλλο ὄρισμό, ὡς Ἀποκρυφισμός θεωρεῖται «μεγάλο πλῆθος πρακτικῶν πού ἐπεκτείνονται ἀπό τήν ἀστρολογία εἰς τήν ἀλχημεία, ἀπό τήν ἀπόκρυφη ἰατρική εἰς τήν μαγεία ἢ μέ ἄλλα λόγια ἐπιστήμες πού στηρίζονται (θεμελιώνονται) στήν ἀρχή ὅτι ὑπάρχουν ἀναλογίες καί σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί ἄλλων ὄντων (ὑπάρξεων) ἢ ἄλλων διαστάσεων»⁴.

Ὁ Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης ὀρίζει τόν Ἀποκρυφισμό ὡς «τό σύνολο θεωριῶν καί πρακτικῶν πού ἀπορρέουν ἀπό τήν πίστη σέ ἀπόκρυφες ιδιότητες τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς φύσης, οἱ ὁποῖες δέν μποροῦν νά γίνουν ἀντιληπτές καί κατανοητές λογικά καί ἐπιστημονικά, ἀλλά μόνο μέ διαλογισμό καί ἄσκηση»⁵.

Ὑπογραμμίζουμε τά βασικά χαρακτηριστικά πού ἀποδίδουν στόν ὄρο οἱ ἴδιοι οἱ ἀποκρυφιστές:

¹ Πέτρου Γράβιγγερ, Ἐγκυκλοπαιδεία Ἐσωτερισμοῦ καί ἀποκρύφων γνώσεων, τόμ. Α', Αθήναι 1974, σ. 309.

² Νέστορος Λάσκαρι, Ἐγκυκλοπαιδεία τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς, Ἐν Αθήναις 1951, σ. 123.

³ Αὐτόθι.

⁴ Barbara Riva, *Il New Age fra secolarizzazione e nostalgia*, Cesena 1997, σ. 105.

⁵ Γ. Μπαμπινιώτη, Λεξικό τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσας, Αθήνα 2002, σελ. 245.

α) ότι ασχολείται με απόκρυφες δήθεν δυνάμεις και πραγματικότητες της φύσης και του ανθρώπου, των οποίων ή ύπαρξη δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί επιστημονικώς.

β) Ότι είναι τάχα «φυσική επιστήμη» παράλληλη με την «ακαδημαϊκή επιστήμη» και μελετά τα «φυσικά φαινόμενα» εκείνα «των οποίων αί αιτίαι δεν δύνανται να εξηγηθούν διά των μέχρι σήμερον γνωστών φυσικῶν νόμων»⁶.

γ) Ότι κατέχει γνώσεις απόκρυφες και μυστικές για να καθορίζει «τά άόρατα από τά όρατά, τήν ιδέαν από τήν μορφήν»⁷.

δ) Κάνει λόγο για αιθερικό και άστρικό πεδίο και αυτά τά συνδέει αυθαίρετα με τή ζωή και τίς πράξεις των ανθρώπων, ύποστηρίζοντας ότι, κατ' αναλογία, ό,τι συμβαίνει «άνω» συμβαίνει και «κάτω».

Έπομένως, σύμφωνα με τούς ισχυρισμούς των αποκρυφιστών ό Αποκρυφισμός μελετά και έρμηνεύει φαινόμενα και ύπαρκτές δήθεν δυνάμεις πού δεν μπορούν να διαπιστωθούν και να έρμηνευθούν με τήν ακαδημαϊκή επιστημονική σκέψη και έρευνα. Καταχρηστικά λοιπόν, οί αποκρυφιστές τόν όνομάζουν «έπιστήμη». Ούδεμία σχέση έχει ό Αποκρυφισμός με τήν έπιστήμη.

Ο π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος παρατηρεί ότι ύπάρχουν δύο είδη Αποκρυφισμού, ό θεωρητικός και ό πρακτικός. Στόν θεωρητικό Αποκρυφισμό «βασική ιδέα είναι ότι όλα τά πράγματα είναι ένωμένα και άποτελούν ένα μεγάλο όργανισμό. Υπάρχει μόνο μία συμπαντική Αρχή και τά πάντα βρίσκονται σέ συσχετισμό με αυτή τήν Αρχή. Ο άνθρωπος δεν είναι ελεύθερος να προσδιορίσει τή ζωή του, αλλά ύπόκειται σέ έπιρροές πού έκπορεύονται από συμπαντικές δυνάμεις...«Ο πρακτικός Αποκρυφισμός καλύπτει όλες τίς “άπόκρυφες τεχνικές”, πού συνιστούν τή λεγόμενη “άπόκρυφη έπιστήμη”...Μπορούμε να αναζητήσουμε τίς κατάλληλες μεθόδους και τεχνικές, να προσεγγίσουμε αυτές τίς δυνάμεις και να τίς χρησιμοποιήσουμε για τούς δικούς μας σκοπούς»⁸.

Στόν χῶρο του Αποκρυφισμού αναπτύσσεται και ό Έσωτερισμός. Η διαφορά μεταξύ τους βρίσκεται στό ότι ό Έσωτερισμός προβάλλει διδασκαλίες και «τεχνικές» πού περιορίζονται «σέ έναν “έσωτερικό κύκλο”, είναι άπρόσιτες στό ευρύτερο κοινό και τελούνται μυστικά»⁹.

Έξ έπόψεως Όρθοδόξου, τόσο ό Αποκρυφισμός όσο και ό Έσωτερισμός άποτελούν αντίχριστιανικές θεωρίες με κοινά χαρακτηριστικά, με εκείνα τής «Νέας Έποχής», όπως θά δούμε στή συνέχεια.

Στόν Αποκρυφισμό έντάσσονται πλήθος ομάδων, τάσεων και κινημάτων, όπως: Αστρολογία, Ανθρωποσοφία, Θεοσοφία, Άλχημεία, Άριθμολογία,

⁶ Π. Γράβιγγερ, έ.ά. σ. 309.

⁷ Τεκτονική Έγκυκλοπαιδεία, έ.ά. σ. 123.

⁸ π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, Ο Αποκρυφισμός στό φῶς τής Όρθοδοξίας, τεύχ. 1, Αθήνα 1994, σσ. 11-12.

⁹ Αυτόθι, σελ. 13. Οί Έσωτεριστές ύποστηρίζουν αντίθέτως, ότι ή Μαγεία και ό Αποκρυφισμός «άπορρέουν κατ' ευθείαν γραμμήν από τόν παραδοσιακόν Έσωτερισμόν», Π. Γράβιγγερ, έ.ά. σελ. 7. Βλ. και Τεκτονική Έγκυκλοπαιδεία: ό Έσωτερισμός είναι «διδασκαλία μυστική και άπόκρυφη γνώση, ή όποία είναι προσιτή μόνο σέ μικρό άριθμό όπαδῶν», έ.ά. σελ. 679. Στήν ίδια Έγκυκλοπαιδεία σημειώνεται ότι « αί σήμερον δέ, ίδια μετά τά έτη του πολέμου, είναι καταφανείς αί άποκρυφιστικά τάσεις μεταξύ των Έλευθεροτεκτόνων», αυτόθι.

Σαμανισμός, Πνευματισμός, Παραψυχολογία, Channelling, Μαγεία, Μαντεία, Καμπαλλά, Χειρομαντεία, Καφεμαντεία, Ονειρομαντεία, Οιονοσκοπεία, Υπνωτισμός, έξωσωματικές εμπειρίες, τηλεπάθεια, Ναΐτες, Ίλλουμινάτοι, Ροδόσταυροι, Τεκτονισμός κ.ά. Κύρια έκφραση του Αποκρυφισμού είναι το λεγόμενο κίνημα της «Νέας Έποχής».

2. «Νέα Έποχή»

Η «Νέα Έποχή» είναι γέννημα του Αποκρυφισμού και γαλουχήθηκε και αναπτύχθηκε κυρίως από τη Θεοσοφία, μητέρα πολλών αποκρυφιστικών ομάδων.

Ο όρος «Νέα Έποχή» δέν σημαίνει απλώς, όπως συχνά εκλαμβάνεται, κάτι τό νέο, τό διαφορετικό. Δέν αναφέρεται σέ μιά νέα ιστορική περίοδο κοινωνικών μεταβολών ή έπιστημονικών έπιτευγμάτων. Πρόκειται περί μιάς νέας αντίληψης περί του Θεού και του κόσμου, περί τής ζωής και τής πραγματικότητας, ένας νέος τύπος «πνευματικότητας» ή «θρησκευτικότητας», μέ έντονα συγκρητιστικά, πανθειστικά και παγανιστικά χαρακτηριστικά. «Οί όπαδοί της ισχυρίζονται ότι είναι ένας νέος τρόπος αντίληψης περί τών πραγμάτων σέ όλους τούς τομείς. Στήν έπιστήμη, στήν παιδεία, στήν ιατρική, στήν πολιτική, στήν τέχνη, στήν βιολογία. Θά έπιτευχθεί μιά σύνθεση όλων τών άξιών, για νά πραγματοποιηθεί ένας νέος πολιτισμός και μιά νέα παγκόσμια συνείδηση: όπως μιά νέα Αναγέννηση»¹⁰.

Η «Νέα Έποχή» δέν είναι μιά συγκεκριμένη δομημένη οργάνωση. Είναι ένα παγκόσμιο ρεϋμα ή δίκτυο ομάδων και οργανώσεων (όχι μόνο θρησκευτικό), πού στηρίζεται στον Αποκρυφισμό και στήν Αστρολογία. Είναι συνονθύλευμα άνατολικών θρησκειών, αρχαίων μυστηρίων και Αποκρυφισμού.

Η Marilyn Fergusson, βασική έκφραστής τής «Νέας Έποχής», τήν ονομάζει «συνωμοσία του ύδροχόου»¹¹ και «κίνηση που δέν έχει όνομα»¹². Τήν έχουν ακόμη χαρακτηρίσει ως «δίκτυο δικτύων», πού «συγκεντρώνει πρόσωπα πού συμερίζονται τήν ίδια άποψη για τόν κόσμο, οικολογική και συμπαντική». Επίσης, ως «γλυκεία συνωμοσία»¹³. Ουσιαστικά, πρόκειται για πολύπλοκο φαινόμενο «νέας θρησκευτικότητας», πού δημιουργεί μιά σύνθεση ή μάλλον ένα συγκρητισμό ρευμάτων, κινήσεων και τάσεων ποικίλων πού δέν είναι καθόλου «νέα»¹⁴. Άλλος έρευνητής του φαινομένου τήν ονομάζει «hot dog “ripieno di tutto”» (σάντουιτς μέ γέμιση άπ' όλα)¹⁵.

¹⁰ Jean Vernett, *La Nuova Era*, Roma- Bologna 1998, σ.4.

¹¹ Τόν τίτλο αυτό φέρει και τό βιβλίο της «The Aquarius conspiracy».

¹² Giuseppe Ferrari, *Che cos' è il New Age*, περιοδικό Religioni e Sette nel mondo, anno 2, numero 1, 1996, σ.15.

¹³ Jean Vernett, *ένθ.άνωτ.*, σ.10.

¹⁴ Βλ. Pierluigi Zoccatelli, *Il New Age*, Collana Religioni e movimenti, diretta da Massimo Introvigne, Torino 1998, σ. 19

¹⁵ Αυτόθι, σ. 27.

Ο π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος τήν ονομάζει «δίκτυο, πού ένώνει άμεσα ή και έμμεσα μέ πολύ χαλαρό δεσμό έκατοντάδες ομάδες...ή τάση πού εισχωρεί σέ όλους τούς τομείς τής ανθρώπινης ζωής»¹⁶.

Βασικοί έκφραστές τής «Νέας Έποχής» είναι ο David Spangler, ονομαστός ήγέτης της γιά τρία χρόνια και συνυπεύθυνος στό νεοεποχίτικο ίδρυμα Findhorn, στό όποιο προσεχώρησε τό 1970, έρχόμενος από τό Esalen τής Καλιφόρνια και συνετέλεσε άποφασιστικά στήν έξάπλωση του κινήματος στήν άμερικανική ήπειρο και ο Φρίτζοτ Κάπρα (Fritjot Capra), πού συνέγραψε τό βιβλίο «Τό μεταβαλλόμενο σημείο».

Ός έτος γεννήσεως και έκκινήσεως τής «Νέας Έποχής» θεωρείται τό 1962, μέ τήν ίδρυση τής «οικολογικής κοινότητας» του Findhorn στή Β. Σκωτία, πού θεωρείται τό «παγκόσμιο χωριό» και τό κέντρο του κινήματος. Τό κίνημα μεταφέρθηκε στό Esalen του Λός Άντζελες τής Καλιφόρνια, τό ίδιο έτος¹⁷. Ίδρυτές του υπήρξαν οι έξέχοντες μαθητές τής θεοσοφίστριας Αλίκης Μπέϊλυ, Sheena Govan, Dorothy Maclean, Peter Caddy και Eileen Combe¹⁸.

Στή «Νέα Έποχή» έντάσσονται, πλήν των άποκρυφιστικών κινήσεων και ομάδων πού αναφέραμε προηγουμένως, και διάφορες γκουρουϊστικές, ίνδουϊστικές, βουδιστικές, νεογνωστικές οργανώσεις, ψυχολατρείες και «ψυχοθεραπείες», θετική σκέψη, «άνορθόδοξες θεραπείες» και τεχνικές, ισλαμικές αίρετικές κινήσεις και κινήσεις πού προωθούν τήν αναβίωση πρωτόγονων θρησκειών και αρχαίων μυστηρίων, νεοπαγανιστές, ούφολόγοι και θρησκευτικές δοξασίες ανατολικών θρησκειών, όπως γιόγκα, διαλογισμός μετενσάρκωση και όλα τά είδη του άποκρυφισμού¹⁹.

Τά πιό γνωστά σύμβολα τής «Νέας Έποχής» είναι τό ούράνιο τόξο, πού θεωρείται ως γέφυρα μεταξύ του ανθρώπου και του συμπαντικού «θείου», ή σβάστικα και ο ούροβόρος όφης τής Θεοσοφικής Σχολής.

Τό κίνημα τής «Νέας Έποχής» σχετίζεται άμεσα μέ τήν Άστρολογία.

Κατά τούς άστρολόγους, τό ήλιακό μας σύστημα γιά νά ολοκληρώσει μία περιστροφή γύρω από ένα «κεντρικό ήλιο», απαιτούνται 25.900 έτη περίπου. Αυτή ή περίοδος διαιρείται σέ δώδεκα ίσα μέρη, τά «ζώδια», καθένα από τά όποια άντιστοιχεί σέ μία «Έποχή ή Διανομή»²⁰. Ο ήλιος γιά νά «περάσει» από τό ένα «σημείο» στό άλλο χρειάζεται 2.157 έτη περίπου, πού άποτελούν τήν κάθε «Έποχή». Αυτό τό «πέραςμα» δέν είναι άμεσο. Χρειάζονται 500 περίπου έτη «ώστε οι έπιρροές ενός σημείου (ζωδίου) νά αντικαταστήσουν άπολύτως τις έπιρροές του άλλου»²¹.

Κάθε «Έποχή» ταυτίζεται μέ ένα «ζώδιο», από τό όποιο έπηρεάζεται και παίρνει τό όνομά του. Κατά τούς Άστρολόγους, τήν έποχή τής Ρωμαϊκής

¹⁶ π. Αντ. Αλεβιζοπούλου, *Αποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός και «Νέα Έποχή»*, Αθήνα 1993, σ. 11.

¹⁷ Βλ. Pierluigi Zoccatelli, ένθ. άνωτ. σσ. 36-37.

¹⁸ Αυτόθι.

¹⁹ π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, *Ο Αποκρυφισμός στό φώς τής Όρθοδοξίας*, τευχ. 1-20, Αθήνα 1994-1996

²⁰ Βλ. π. Αντ. Αλεβιζοπούλου, *Αποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός και «Νέα Έποχή»*, έ.ά., σσ. 7-8.

²¹ Barbara Riva, μν. έργ., σ. 21.

αυτοκρατορίας, άρχισε ή «Εποχή τών Ιχθύων», μέ κυρίαρχο τόν Χριστιανισμό και μέ «μεσσία» της τόν Ιησού Χριστό, ώς περίοδος «περιορισμού και στενότητας». Η έποχή αυτή του Χριστιανισμού τελειώνει κατ' αυτούς, μέ τήν είσοδο στό ζώδιο του Ύδροχόου, τή «Νέα Έποχή του Ύδροχόου», μέ τόν νέο «μεσσία» της (μάλλον μέ τούς νέους «μεσσίες» της), ή όποία είναι έποχή «φωτισμού» και «έλευθερίας». Είναι λοιπόν «νέα» σέ σχέση μέ τήν «παλαιά», δηλαδή τή χριστιανική. Έτσι, ό Ιησούς Χριστός, κατά τούς «νεοεποχίτες» είναι μέν «μεσσίας» αλλά της «παλαιάς» «Έποχής τών Ιχθύων». Στή «Νέα Έποχή του Ύδροχόου» τόν αντικαθιστούν ή τόν συμπληρώνουν, οί νέοι «ζωντανοί μεσσίες- χριστοί». Αυτοί είναι οί σύγχρονοι ένσαρκωμένοι ζώντες διδάσκαλοι, οί «άβατάρς», οί γκουρού, οί «μεσσίες - χριστοί», οί όποιοι δημιουργούν τίς δοξασίες κάθε όμάδας και άσκούν κυριαρχική έξουσία πάνω στους όπαδούς τους, καθοδηγώντας τους μέ τή «θεική» αυθεντία τους, στή «φώτιση». Από τούς δέκα πέντε μεσσίες - χριστούς της Νέας Έποχής πού έμφανίστηκαν κατά τήν τελευταία 40ετία ένας ή δύο πλέον έπιζούν²².

Η «Νέα Έποχή», γαλουχήθηκε και προωθείται κυρίως, από τή Θεοσοφική Σχολή της άποκρυφίστριας Έλενας Μπλαβάτσκυ (ιδρύτρια της Θεοσοφικής Σχολής, τό έτος 1875) και από τούς διαδόχους της και έπαγγέλλεται, έκτός τών άλλων, όπως και εκείνη, τήν έγκαθίδρυση μιās «Νέας Παγκόσμιας Θρησκείας» (συγκρητισμός). Μιās «θρησκείας» πού θά έχει τόν δικό της «χριστό», ό όποιος άσφαλώς ουδέμία σχέση θά έχει μέ τόν άληθινό ιστορικό Ιησού Χριστό. Η «νέα» αυτή θρησκεία θά συνάδει και θά έναρμονίζεται μέ τίς δοξασίες και τά «πιστεύματα» της «Νέας Έποχής του Ύδροχόου», αντικαθιστώντας κάθε άλλη θρησκεία.

Οί βασικές διδασκαλίες της «Νέας Έποχής» είναι οί ακόλουθες:

α) Δέν ύπάρχει προσωπικός Θεός, Δημιουργός του Σύμπαντος έκ του μή όντος. Ο Θεός είναι άπρόσωπος «ένδοσυμπαντικός» και ταυτίζεται μέ τή «ζώσα ένέργεια του σύμπαντος», τό «Παγκόσμιο ή Συμπαντικό Πνεύμα» ή τήν «Παγκόσμια Συνειδητότητα» ή « οσμική Συνειδητότητα» ή «Ζώσα ένέργεια», πού προβάλλεται σέ ποικίλες μορφές. Τό Σύμπαν, είναι «Έν Όλον» άπρόσωπο (έξ ού και «Ολιστική θεώρηση του Σύμπαντος»), έντός του όποιου έντάσσονται ό άνθρωπος και ό

²² «Μεσσίες» ή «διδάσκαλοι» άποβίωσαντες: Samael Aun Veor - Ίνστιτούτο Γνωστικής Ανθρωπολογίας, (1977). L. Ron Hubbard -Σαηεντολογία, (1986). Bhagwan Shree Rajineesh, Osho, (1990). Livranga- Χόρχε Ανχέλ Λιβράνγκα - Ν. Ακρόπολις, (1991). Νικόλαος Μαριωρης - Όμακοείον, (1993). Κώστας Φωτεινός - Καφέ Σχολείο, (1993). David Berg - Μώ - Παιδιά του Θεού - Οικογένεια, (1994). Διονύσιος Δώριζας - Έσωτερικός Χριστιανισμός, (1995). Sri Chinmoy, (2007). Μαχαρίσι Μαχές Γιόγκι - Ύπερβατικός Διαλογισμός, (2.2008). Satya Sai Baba, (2011). Σρί Ματάτζι - Σαχάτζα Γιόγκα (2011). San Myung Moon - Ένωτική Έκκλησία, (2012).

- «Αναληφθέντες διδάσκαλοι» - « οσμικοί χριστοί»: Μαϊτρέγια ή Μετρέγια, ό Κύριος Μαϊτρέγια (= ό εύτυχής, ό μακάριος, όστις φέρνει εύτυχία), (βλ. έφημ. «Ανάδυση» άριθμ. 10). Μοριά, διδάσκαλος της Έλ. Μπλαβάτσκυ (τόν συνάντησε στίς 12.8.1851). Τζιβάλ Κούλ - Djwhal Khul (διδάσκαλος, όδηγός της Έλ. Μπλαβάτσκυ). Κούτ Χουμί (μαζί μέ τούς δύο προηγουμένους). Σαιν Ζερμαίν - Saint Germain (έμφανίστηκε πριν 70.000 χρόνια ώς βασιλιάς στή σημερινή Σαχάρα και τόν 17^ο αιώνα ώς άποκρυφιστής). Σανάτ Κουμάρα - Sanat Kumara (Ν. Ακρόπολις - ένσαρκώθηκε πριν από 18,5 κατομμύρια χρόνια). Ιακώβ Κατζάν. Βοδδισάτβα. Ιμάμ Μαχντί. Μάχα Τσόχαν, κ.ά.

«θεός». Θεμελιώδες σύνθημά της αποτελεί τό αρχαῖο ἀξίωμα «*Ἐν τό Πᾶν*», σύμφωνα πρός τό ὅποιο τά πάντα εἶναι «θεός» στήν οὐσία καί ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ τελειότερη ἐκδήλωση («ἐκρόή») τοῦ συμπαντικοῦ αὐτοῦ ἀπρόσωπου «θεοῦ», εἶναι δηλαδή καί αὐτός «θεός» κατ' οὐσίαν. Ὁ ἄνθρωπος ταυτίζεται, λοιπόν κατά τή «*Νέα Ἐποχή*», μέ τόν Θεό. Ἐπομένως, γιά τούς «νεοεποχίτες» δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ κτιστοῦ καί ἄκτιστου, δέν ὑπάρχει Θεός ἔξω ἀπό τό Σύμπαν, τόν κόσμο καί τόν ἄνθρωπο, ὁ Ὅποιος ἐδημιούργησε τό Σύμπαν ἐκ τοῦ μή ὄντος. Ἡ φύση εἶναι «*ἐμψυχωμένη*». Δέν θά ἦταν ὑπερβολή νά ποῦμε ὅτι ἡ «*Νέα Ἐποχή*» εἶναι ἕνα κίνημα χωρίς Θεό. Σέ φυλλάδιο νεοεποχίτικης ομάδας διατυπώνεται τό ἀκόλουθο σύνθημα: «*Ἡ παλαιά θρησκεία λέγει ὅτι ἄθεος εἶναι αὐτός πού δέν πιστεύει στόν Θεό. Ἡ νέα θρησκεία λέγει ὅτι ἄθεος εἶναι ὅποιος δέν πιστεύει στόν ἑαυτό του. Πίστευε στόν ἑαυτό σου, πίστευε στόν ἑαυτό σου, πίστευε στόν μοναδικό Θεό, αὐτό εἶναι τό μυστικό*»²³.

β) Ὁ ἄνθρωπος γιά νά φθάσει στήν «*τελείωση*» ἢ τόν «*φωτισμό*», κατά τή θεωρία τῶν ομάδων αὐτῶν, πρέπει νά συνειδητοποιήσει αὐτή τή θεϊκή του ιδιότητα, νά ἀντιληφθεῖ τή «*θεϊκότητά*» του. Καί ἀφοῦ δέν ὑπάρχει Θεός γιά νά τόν σώσει, ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος - «θεός» πρέπει νά ἀκολουθήσει μόνος του μιᾶ ἐξελικτική πορεία αὐτογνωσίας, αὐτοπραγμάτωσης καί αὐτοσωτηρίας, καθοδηγούμενος ἀπό κάποιο γκουρού²⁴ ἢ ἄλλο «*ὁδηγό*». Ἐτσι, στή θέση τοῦ Θεοῦ βρίσκεται ὁ γκουρού ἢ κάποιος «*μεσσίας*», τή θέση τῆς πίστεως καταλαμβάνει ἡ γνώση - ἡ δῆθεν «*κρυφή*» γνώση -, ἡ αὐτογνωσία, καί ὁ ἄνθρωπος μόνος του ἀναζητεῖ τούς τρόπους μέ τούς ὁποίους θά ἀνακαλύψει τή «*θεϊκότητά*» του καί θά φθάσει στή «*φώτιση*». Πρός τόν σκοπό αὐτό ἐπιστρατεύονται διάφορες τεχνικές - οὐσιαστικά μάταιες ἀνθρώπινες προσπάθειες - μέ τίς ὁποῖες, ὁ ὁπαδός τῶν ομάδων αὐτῶν πιστεύει ὅτι θά φθάσει στό ποθούμενο. Μεταξύ αὐτῶν τῶν τεχνικῶν εἶναι ὁ διαλογισμός, ἡ γιόγκα, τά σεμινάρια γιά τήν κατάκτηση τῆς δῆθεν ἀπόκρυφης γνώσης, ἡ χορτοφαγία, ἡ στέρηση τροφῆς, ἡ τυφλή ὑποταγή στόν γκουρού, ἡ ἀπομόνωση, οἱ ἐγκλεισμοί κ.ἄ.

Ἐάν μέ ὅλα αὐτά τά μέσα δέν ἐπιτευχθεῖ ὁ ἐπιδιωκόμενος στόχος, δηλαδή ἡ «*φώτιση*» (δέν διευκρινίζεται ποιός θά τό κρίνει αὐτό), τότε ἐπιστρατεύεται ὡς ἔσχατο μέσο ἡ παράλογη καί ἀντιχριστιανική δοξασία τῆς μετενσάρκωσης ἢ μετεμψύχωσης, ὥστε μόνος του πάλι ὁ ἄνθρωπος, μέ μιᾶ ἀτελείωτη σειρά γεννήσεων καί θανάτων (τόν λεγόμενο τροχό τῆς «*σαμσάρα*») νά ἐπιτύχει τό στόχο του, δηλαδή νά ἀνέλθει πνευματικά. Τό κλειδί στή δοξασία αὐτή εἶναι ἡ θεωρία περί τοῦ «*νόμου τοῦ κάρμα*», τοῦ αἰώνιου νόμου τῆς αἰτίας καί τοῦ ἀποτελέσματος, τῆς «*εἰμαρμένης*» ἢ τοῦ «*ἀντιπεπονθότος*», κατά τούς νεοπαγανιστές, πού καθορίζει τήν πορεία τοῦ «*τροχοῦ*» γεννήσεων καί θανάτων κάθε ἀνθρώπου, δηλαδή τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετενσαρκώσεων, «*αὐτός εἶναι ὁ νόμος*». Κάρμα εἶναι ἡ συσσώρευση πράξεων προηγούμενης ζωῆς (ἢ ζωῶν), γιά τίς ὁποῖες γεννιέται ὁ ἄνθρωπος γιά νά ἐξοφλήσει κυρίως τό κακό «*κάρμα*» του. Ἐτσι

²³ Παρά π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, *Νεοφανεῖς αἱρέσεις καταστροφικές λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὀρθοδοξίας*, Αθήνα 1995, σ. 212.

²⁴ Γκου = σκότος, ρου = φῶς (αὐτός πού διαλύει τό σκοτάδι).

τό νά βοηθήσεις κάποιον νά ανακουφίσει τούς πόνους του ἢ τήν ἄθλια ζωή του, εἶναι κακό γιατί τόν ἐμποδίζεις ἀπό τήν ἐξόφληση τοῦ χρέους του καί θά τόν ἀναγκάσεις νά μετενσαρκωθεῖ. Αντίθετα λοιπόν μέ τή χριστιανική ἀντίληψη, ἡ γέννηση δέν εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ ἀλλά ἀναγκαῖο κακό γιατί ὀδηγεῖ τόν μετενσαρκωμένο ἄνθρωπο σέ μιά νέα ἀπευκτέα ταλαιπωρία. Κατάληξη ὅλης αὐτῆς τῆς ἀνώφελης καί ἀτέρμονης διαδικασίας καί περιπέτειας εἶναι τό ἀπόλυτο παράλογο: ἀφοῦ δηλαδή ὁ ὀπαδός ἐπιτύχει αὐτό πού νομίζει ὡς «τελείωση» ἢ «φώτιση», τότε καταλήγει στήν ἀνυπαρξία, ἐξαφανίζεται δηλαδή ὅπως μιά σταγόνα νεροῦ μέσα στόν ὠκεανό, γιά νά πάψει νά ὑπάρχει καί ἔτσι νά μή ξαναγεννιέται καί βασανίζεται σέ τούτη τή γῆ. Μ' αὐτό τόν τρόπο, κατά τήν ἰνδουϊστικῆς προέλευσης αὐτή διδασκαλία, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἔνωση τοῦ ἀτομικοῦ «θεϊκοῦ» Ἄτμαν πού ὑπάρχει σέ κάθε ἄνθρωπο, μέ τό παγκόσμιο «θεϊκό» Μπράχμαν. Σ' αὐτή τή διαδικασία, κεντρικό ρόλο διαδραματίζουν ὁ διαλογισμός καί ἡ γιόγκα, πού χρησιμοποιοῦνται εὐρύτατα στό χῶρο αὐτό. [Ὁ ὅρος «γιόγκα» προέρχεται ἀπό τή σανσκριτική λέξη *yug* καί σημαίνει «ἔνωση» καί εἰδικότερα ἔνωση μέ τήν ὑπερβατική πραγματικότητα – τό Μπράχμαν. Ἐπομένως, δέν εἶναι ἀπλή γυμναστική ὅπως θέλουν νά ὑποστηρίζουν οἱ θιασῶτες τῆς ἢ οἱ προωθῶντες αὐτήν]. Τότε πραγματοποιεῖται τό «νιρβάνα», πού σημαίνει, οὐσιαστικά, ἐκμηδένιση, «ἀδειασμα» τῆς προσωπικῆς ὑπαρξης καί ὄχι ἀνώτερη πνευματική κατάσταση καί ὑπαρξη.

γ) Τρίτη βασική διδασκαλία τῆς «Νέας Ἐποχῆς» εἶναι ὅτι δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ. Καί τά δύο θεωροῦνται ὄψεις τοῦ ἴδιου νομίσματος. Ἐτσι, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά κάνει ὅ,τι αὐτός ὁ ἴδιος θεωρεῖ ὡς ἠθικό καί καλό ἢ ὅ,τι ὁ γκουρού ἢ ὁ ἀρχηγός τῆς ὁμάδας τόν διατάσσει νά κάνει. Γι' αὐτό, συναντᾶται σέ μερικές ὁμάδες ἕνα εἶδος «ἀντίστροφης ἠθικῆς» περί τοῦ «ὀρθῶς πρακτέου».

Ὅπως σημειώνει ξένος ἐρευνητής, «Μέ τή Νέα Ἐποχή τό παράλογο εἰσηλθε στή ζωή τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου ἀπό τή μεγάλη πόρτα»²⁵.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι, ἡ δραστηριότητα μερικῶν ἀπό αὐτές τίς ὀλοκληρωτικές παραθρησκευτικές ὁμάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἔχει χαρακτηριστεῖ ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί ἄλλους διεθνεῖς ὀργανισμούς ὡς ἐγκληματική²⁶.

Εἶναι πρόδηλο ὅτι οἱ ὁμάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς» πού κάνουν λόγο γιά αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, αὐτοσωτηρία, ἐννοοῦν μέ τό πρόθεμα «αὐτό», ὅτι ὁ ἄνθρωπος, αὐτονομημένα ἀπό ὅποιονδήποτε καί βεβαίως ἀπό τόν Παντοδύναμο Θεό, μέ μόνες τίς δικές του «θεϊκές» δυνάμεις, θά ἐπιτύχει τόν στόχο του, δηλαδή τήν κατ' αὐτοῦ «φώτιση», ἀφοῦ δέν ὑπάρχει Θεός ἔξω ἀπό τόν ἄνθρωπο, γιά νά τόν βοηθήσει, νά τόν συγχωρήσει, νά τόν σώσει.

Συνοπτικά θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι «στή Νέα Ἐποχή, στή φαινομενική ἀπουσία δογμάτων χάριν μιᾶς ἄμεσης ἐμπειρίας τοῦ θείου ἐντοπίζονται, στή νεφελώδη (ἀτμόσφαιρα) τῆς νέας θρησκευτικότητας μερικές βασικές πεποιθήσεις

²⁵ Jean Vernett, μν. ἔργ. σ. 4.

²⁶ Βλ. Ψήφισμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου τῆς 29.2.1996.

πού συναντῶνται ἀρκετά συχνά» (πού οὐσιαστικά εἶναι δόγματα καί θρησκευτικές δοξασίες).

1) Ἡ πίστη σέ μιὰ παγκόσμια κοσμική συνείδηση, στήν ὁποία ὁ ἄνθρωπος, ἡ φύση καί ὁλόκληρο τό σύμπαν εἶναι ἓνα ὁμογενοποιημένο ὅλο τῆς ἴδιας φύσης. Ανατρέπονται ἐπομένως οἱ παλαιές διχοτομίες μεταξύ πνεύματος καί φύσης, ἀνθρώπου καί θείου.

2) Ὁ προορισμός τοῦ ἀνθρώπου ὑπερβαίνει τό ἀτομικό ἐσύ. Γιά νά τόν φθάσει ἀκολουθεῖ ἓνα εὐρύ κύκλο πρακτικῶν καί ἐσωτερικῶν γνώσεων καί θρησκευτικῶν τεχνικῶν ἀνατολικῆς ἔμπνευσης, ἱκανῶν νά ὀδηγήσουν τόν ἄνθρωπο σέ μιὰ ἀνάπτυξη καί ἐμβάθυνση τῆς συνείδησής του, πού τόν εἰσάγει στόν ἀπεριόριστο ὠκεανό τῆς κοσμικῆς ἐνέργειας.

3) Ἡ μετενσάρκωση προκύπτει ὡς ἀξίωμα (προϋπόθεση) γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς συνείδησης. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι σέ θέση νά ὑπερβῆ τό δικό του ἐγώ μόνο μέσω ἑνός κύκλου μετενσαρκώσεων πού τοῦ ἐπιτρέπουν (τοῦ δίνουν τή δυνατότητα) νά τελειοποιήσει τή θεϊκή του οὐσία καί νά ταυτιστεῖ μέ τόν ἴδιο τόν Θεό.

4) Ὁ φυσικός καρπός αὐτῆς τῆς περιπετειώδους μεταβολῆς θά εἶναι οἱ κοινωνικές καί πολιτικές μεταμορφώσεις, οἱ ὁποῖες θά ἐπιτρέψουν τήν πραγματοποίηση μιᾶς κοινωνίας ἀγάπης καί ἀμοιβαίας κατανόησης²⁷.

Εἶναι νομίζω περιττό νά τονίσουμε πόσο ἀντίθετες εἶναι οἱ δοξασίες αὐτές πρὸς τή χριστιανική διδασκαλία καί ἰδιαίτερος στήν πίστη στόν Θεό ὡς «ποιητὴν οὐρανοῦ καί γῆς ὁρατῶν τε πάντων καί ἀοράτων», στήν πρόνοια καί τή φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ καί στήν Ἀνάσταση.

Συμπερασματικά, ἐπαναλαμβάνομε ὅτι οἱ ὁμάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς», στήν πραγματικότητα εἶναι ὁμάδες χωρίς Θεό, γιατί δέν πιστεύουν στόν Ἀληθινὸ Θεό καί δέν λατρεύουν τόν Δημιουργό τοῦ κόσμου. Ἡ λατρεία πού προσφέρουν οἱ ὁπαδοὶ μερικῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων ἢ σεκτῶν τῆς «Νέας Ἐποχῆς», στή φύση, στίς ἀπόκρυφες δῆθεν δυνάμεις της, στοὺς γκουρού ἢ τοὺς ἄλλους «μεσσίες» τους, εἶναι εἰδωλολατρία. Ἐπομένως, δέν εἶναι θρησκείες, ὑπὸ τὴν ἔννοια τοῦ ὄρου, ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τό Ἑλληνικὸ Σύνταγμα ἀλλὰ παραθρησκείες, ἰδεολογικές τάσεις μέ θρησκευτικά προσωπεῖα. Ὁ ὁπαδὸς τῶν ὁμάδων αὐτῶν πορεύεται ὁλομόναχος τό δρόμο του, χωρίς Θεό, μέσα σέ ἀφόρητη μοναξιά, ἐπαναλαμβάνοντας ἔτσι τὴν πρώτη ἀνταρσία τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦ Θεοῦ καί γίνεται ἀποστάτης ἀπὸ τό θέλημα καί τὴν ἀγάπη Του. Ἐπιστρέφει στήν παλαιὰ ἀνταρσία καί ἀποδέχεται καί πάλι τὴν ψεύτικη ὑπόδειξη τοῦ «ὄφθεως» ὅτι ἀκολουθώντας αὐτὴ τὴν πορεία «ἔσεσθε ὡς θεοί» (Γέν. γ' 5).

3. Ὁρθόδοξη θεώρηση

Ὑπογραμμίζοντας τὸν ἀντιχριστιανικὸ χαρακτήρα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ξένος μελετητὴς τοῦ φαινομένου γράφει: «Ἡ Νέα Ἐποχὴ ἐπιδιώκει νά ὀδηγήσει τὸν ἄνθρωπο δῆθεν σέ ἓνα σημεῖο πού ποτέ δέν ἔφθασε, στήν κορυφὴ ἑνός νέου πύργου

²⁷ Alessandro Olivieri Pennesi, *Il Cristo del New Age*, Indagine critica, Città del Vaticano, 1999, σ. 38.

τῆς ἀβέλ, μέ τίς δικές του μόνο δυνάμεις, δημιουργώντας μία δική του προσωπική θρησκεία, μία θρησκεία ἀποκλειστικά στά μέτρα τοῦ ἀνθρώπου. Στή θρησκεία ἐνός Θεοῦ πού ἔγινε ἄνθρωπος προτιμᾷ ἐκείνη τοῦ ἀνθρώπου πού ἔγινε Θεός. Θά εἶναι τέτοια ἡ νέα παγκόσμια θρησκεία πού θά καταλάβει τή θέση τοῦ Χριστιανισμοῦ»²⁸.

Καί συνεχίζει: «Ὁ νέος ἄνθρωπος τῆς Νέας Ἐποχῆς δέν ἔχει πλέον ἀνάγκη τῆς χάριτος. Τοῦ ἀρκεῖ νά θέσει σέ «ἐνέργεια» τίς δυνάμεις τῆς συνείδησής του καί τοῦ μυαλοῦ του πού δέν ἔχει ἀκόμη ἐπαρκῶς χρησιμοποιήσει...

Ὁ πιστός τῆς Νέας Ἐποχῆς θεωρεῖται ἀπολύτως αὐτόνομος: δέν ἔχει ἀνάγκη σωτηρίας διότι σώζεται ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀναπτύσσοντας ὅλες τίς ἱκανότητες τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ του ... καί ἄρα δέν ἔχει ἀνάγκη νά σωθεῖ μέσω τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ὁ καθένας σώζεται μόνος του μέσα ἀπό τό φῶς τῆς δικῆς του συνείδησης. Θά ξαναβρεῖ τήν ὑγεία τοῦ σώματός του μέσω τῶν νέων θεραπειῶν, τή θεραπεία τοῦ πνεύματος μέ τίς πρακτικές ἀνάπτυξης τῆς συνείδησης καί ἐκείνη τῆς ψυχῆς μέ τήν ἐσωτερική φώτιση καί ὄχι μέσω τοῦ Ἰησοῦ»²⁹.

Ὁ ἄνθρωπος στή «Νέα Ἐποχή», ἀποδεχόμενος τίς πανθειστικές διδασκαλίες της χάνει τήν ἐλευθερία του καί ὑποδουλώνεται σέ ὀλοκληρωτικές διδασκαλίες καί ὀμάδες.

Ὁ Ἀποκρυφισμός καί ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀνατρέπουν τήν περί Θεοῦ, κόσμου καί ἀνθρώπου χριστιανική πίστη, τή διδασκαλία περί καλοῦ καί κακοῦ, περί σωτηρίας καί ἐλεύθερης βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου καί ἀρνοῦνται τή μοναδικότητα τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Συχνά τά γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τά κείμενα τῶν Εὐαγγελίων, ἐρμηνεύονται ἀλληγορικά καί ἀποκρυφιστικά καί κακοποιῶνται.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς «Νέας Ἐποχῆς» κάνουν διάκριση μεταξύ τοῦ Ἰησοῦ, τόν Ὅποιο θεωροῦν ὡς ἕνα ἀπλό ἀνθρώπινο ὄργανο, καί τοῦ «χριστοῦ», ὡς κοσμικῆς κατάστασης, ὁ ὅποιος, παρά τίς ποικίλες ἐκδοχές του στίς διάφορες ὀμάδες, θεωρεῖται ὡς θεϊκή ὄντοτητα «κοσμική» καί ἀπρόσωπη. Κατά τήν Θεοσοφική διδασκαλία ὁ Ἰησοῦς δέν ταυτίζεται μέ τόν «Χριστό», ὁ ὅποιος «κατοίκησε» μέσα στόν Ἰησοῦ στό παρελθόν καί θά γνωρίσει καί ἄλλες ἐνσαρκώσεις στό μέλλον.

Κατά τή «Νέα Ἐποχή» ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι «χριστός», ἀλλά τῆς «Ἐποχῆς τῶν Ἰχθύων», μιᾶς ἀστρολογικῆς δηλαδή ζωδιακῆς ἐποχῆς, πού βρίσκεται μεταξύ τῆς προηγούμενης «Εβραϊκῆς ἀπονομῆς» τοῦ Κριοῦ καί τῆς «Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου». Εἶναι μία ἀκόμη ἐνσάρκωση τῆς θείας ἀπρόσωπης οὐσίας, ἕνας Ἀβατάρ, ὅπως πολλοί ἄλλοι πρό αὐτοῦ, (Ὡρος, Βούδδας, Μποντισάτβα ἢ Κρίσνα, Ράμα, Ἰμάμ Μαχντί, Σανκαρατσάρα, Μαχαβίρ κ.ἄ.).

Ἐπομένως, ὁ «χριστός» τῆς «Νέας Ἐποχῆς», δέν ταυτίζεται μέ τό μοναδικό ἱστορικό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας καί Σταυρωθέντος ἐπί Ποντίου Πιλάτου, ἀλλά εἶναι ὁ «κοσμικός Χριστός» πού ταυτίζεται μέ τό «Ἐν», τή Συμπαντική «Θεία οὐσία», ἡ ὁποία ἐνυπάρχει στό σύμπαν καί σέ κάθε ἄτομο.

²⁸ Αὐτόθι, σελ. 50.

²⁹ Αὐτόθι, σελ. 52.

Ο Αποκρυφισμός και η «Νέα Έποχή» αντιλαμβάνονται τον Ίησοῦ Χριστό ως «ένα μύστη, θεραπευτή ή δάσκαλο τῆς “τέχνης” τῆς ἀστρολογίας, ὅπως εἶναι ὁ οὐδας, ὁ Μωάμεθ καὶ οἱ δάσκαλοι τῶν ἀποκρυφιστικῶν ομάδων»³⁰.

«Ο Χριστός δέν εἶναι ὁ μοναδικός ὕριος καὶ Σωτήρας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἐκείνη ἡ ἰδιαίτερη θεϊκή ἐνέργεια πού ἐκδηλώθηκε καὶ στόν Ίησοῦ τῆς Ναζαρέτ, τῆς ὁποίας καθένας θά μπορούσε νά ἀποκτήσει ἐμπειρία. Στή Νέα Έποχή πράγματι ὁ Χριστός παρουσιάζεται ὄχι ὡς πρόσωπο, ἀλλά ὡς δράση... γίνεται λόγος γιά λειτουργία, χριστό - ἐνέργεια καὶ γιά παγκόσμιο χριστικό πνεῦμα ἐνσαρκωμένο σέ ποικίλους διδασκάλους (ρίσνα, οὐδα, Ίησοῦ, Μωάμεθ κ.λπ.)»³¹.

Αποκρυφισμός καὶ Νέα Έποχή σημαίνουν ἐπιστροφή στά «ἔργα τοῦ σκότους» (Ρωμ. γ' 12).

Γιά τήν ἐπιστήμη, ἀλλά καὶ τή χριστιανική διδασκαλία δέν ὑπάρχουν ἀπόκρυφες δυνάμεις οὔτε ἀπόκρυφη γνώση. Πέραν τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου ὑπάρχει μόνον ἡ πρόνοια καὶ ἡ παντοδυναμία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ὁ «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» Θεοῦ πλασμένος ἄνθρωπος μόνον ἀπό τόν Θεό ἀναμένει τή σωτηρία του διά Ίησοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν. Κάθε γνώση ἀναγκαία γιά τή σωτηρία του, τοῦ ἔχει ἀποκαλυφθεῖ «ἐφ' ἅπαξ» διά τοῦ Ίησοῦ Χριστοῦ.

Ἀντιθέτως, ἡ σωτηρία γιά τή «Νέα Έποχή» ἐπιτυγχάνεται ἀπό τήν ἐμπειρία καὶ τή γνώση. «Περνᾶ μέσα ἀπό τή μεταμόρφωση τῆς συνείδησης ἀπό προσωπική σέ κοσμική. ἀτά συνέπεια ἡ σωτηρία δέν εἶναι ἔργο κάποιου Ἄλλου μέ τόν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος συνεργάζεται, ἀλλά ἀποκλειστικά ἔργο τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου.

Στή Νέα Έποχή δέν ὑπάρχει ἡ ἔννοια τῆς ἁμαρτίας οὔτε ἡ ἀνάγκη τῆς σωτηρίας διά τοῦ Χριστοῦ, τά πάντα στηρίζονται στήν ἄρμονία μέ τή φύση καὶ τόν κόσμο καὶ στή συμφωνία μέ τόν ἑαυτό μας»³².

Οἱ σημαντικές διαφορές μεταξύ «Νέας Έποχῆς» καὶ Χριστιανισμοῦ, γράφει στό περιοδικό «Πειραϊκή Ἐκκλησία» ὁ Andrius Valencius, εἶναι «πώς ἡ Νέα Έποχή, ὑπό τή θρησκευτική μορφή, εἶναι ἡ θρησκεία τοῦ ἴδιου μας τοῦ ἑαυτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος χτίζει τήν πραγματικότητά του, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ θεός τοῦ ἑαυτοῦ του.

Γιά τή Νέα Έποχή, ὁ ἄνθρωπος εἶναι τέλειος. Γιά τό χριστιανισμό εἶναι ἁμαρτωλός. Στήν πρώτη περίπτωση παραδέχεται τόν ἑαυτό του ὅπως εἶναι (γιατί ὄχι, ἂν εἶναι τέλειος), στή δεύτερη περίπτωση καλεῖται στή μετάνοια. Στήν πρώτη τονίζει τήν ἀνεξαρτησία του, στή δεύτερη ἀφήνει τήν ἀνεξαρτησία του. Στήν πρώτη ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύνατος λόγω τῆς ἄγνοιάς του, στή δεύτερη λόγω τῆς ἁμαρτίας. Στήν πρώτη λατρεύει τή δημιουργία, στή δεύτερη τόν Δημιουργό. Ἡ πρώτη βλέπει τό μυστικισμό καὶ τήν ἀλλαγὴ τῆς συνείδησης σάν αὐτοσκοπό, ἡ δεύτερη γιά κάποιον Ἄλλον. Στήν πρώτη ὁ ἄνθρωπος σώζεται μέ τά δικά του μέσα, στή δεύτερη σώζεται ἀπό τόν Θεό. Ἡ πρώτη ἀναζητᾶ τήν πληρότητα, ἡ δεύτερη τήν κένωση. Ἡ

³⁰ Πορίσματα Ε' Σεμιναρίου Πίστεως, Αἴγινα 21-27.8.1993, π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας, Ἀθήνα 1995, σ. 142.

³¹ Giuseppe Ferrari, Che cos' é il New Age, περιοδ. Religionnie Sette, nel mondo, ἔτος 2, ἀριθμ. 1, 1996, σ. 31.

³² Αὐτόθι, σσ. 30-31.

πρώτη θέλει τήν πνευματική ἐμπειρία καθ' αὐτή, ἢ δεύτερη γιά τόν Χριστό. Ἡ πρώτη πιστεύει στή μετενσάρκωση, ἢ δεύτερη στήν ἀνάσταση. Στήν πρώτη, ὁ συναίσθηματισμός εἶναι θεμέλιο τῆς πίστεως, στή δεύτερη θεμέλιο εἶναι ἢ ἀποκάλυψη καί ὁ ἱστορικός Ἰησοῦς. Ἡ θέληση εἶναι πιό σημαντική ἀπό τό συναίσθημα. Γιά τήν πρώτη μόνον ἡ φύση εἶναι πραγματική, γιά τήν ἄλλη εἶναι ἐφήμερη. Ἡ πρώτη μιλά γιά παραφυσικό, ἀναζητᾷ τίς κρυφές ἀνθρώπινες δυνατότητες, ἢ δεύτερη μιλά γιά τό ὑπερφυσικό καί ἀναζητᾷ ὄχι τό ἐντυπωσιακό, ἀλλά τήν πνευματική ζωή πρός δόξα Θεοῦ. Ἡ «θηρσκειά» τῆς πρώτης εἶναι ἐγωκεντρική, τῆς δεύτερης θεοκεντρική. Γιά τήν πρώτη ὁ Θεός εἶναι μιά ἀκαθόριστη δύναμη, γιά τήν δεύτερη εἶναι ἕνα πρόσωπο. Γιά τήν πρώτη ὁ Θεός εἶναι στόν ἄνθρωπο, γιά τήν ἄλλη ὁ Θεός εἶναι ὑπερβατικός καί κύριος.

... Ἡ διαφορά μέ τό νεοπλατωνισμό ἢ μέ τήν ἀπλούστερη ἐκδοχή του στή Νέα Ἐποχή, εἶναι πώς γιά τόν χριστιανισμό, ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖ τό Ἔνα, ἀλλά δέν εἶναι μέρος αὐτοῦ, εἶναι ἔξω ἀπό τό Ἔνα.....

Δεχτήκαμε τό λόγο τῆς Γραφῆς: εἴμαστε κοινωνοί θείας φύσεως. Πώς γίνεται αὐτό; Προορισμός μας εἶναι ἡ ἔνωση μέ τόν Θεό, ἀλλά ἡ ἔνωσή μας δέν εἶναι ὑποστατική, ὅπως συμβαίνει μέ τήν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ, οὔτε οὐσιαστική, ὅπως μεταξύ τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος»³³.

Ὁ π. Βασίλειος Γεωργόπουλος παρατηρεῖ: «Ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός ἐν προκειμένῳ βρίσκεται ἀπέναντι σέ ἕνα φαινόμενο πού μέ ἐξαιρετικῶς δόλιους τρόπους καί μεθοδικές ἐνέργειες ἀπειλεῖ νά ἀλλοιώσει τό φρόνημά του. Ἰνδυνεύει πνευματικά καί ὑπαρξιακά ἀπό τό φρόνημα τῆς Νέας Ἐποχῆς.

Ἔνα φρόνημα πού ἀποτελεῖ σύνθεση διανοημάτων ἀνθρώπων πονηρῶν καί γοήτων (2 Τιμ. 3, 13), στοιχείων τοῦ κόσμου (ολ. 2, 20), φιλοσοφίας καί κενῆς ἀπάτης (ολ. 2, 8), πνευμάτων πλάνης καί διδασκαλίες δαιμονίων (1 Τιμ. 4, 1), γραῶδεις μύθους (1 Τιμ. 4, 7), βέβηλες κenoφωνίες καί ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως (1 Τιμ. 6, 20).

Ὁ ἀποκρυφισμός τῆς Νέας Ἐποχῆς εἶναι μιά δυνητική πνευματική ἀπειλή, καθὼς ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος χωρίς νά τό ἀντιληφθοῦν οἱ ἄνθρωποι νά ἐπιστρέψουν σ' αὐτά πού βεβαίωσαν κατά τή βάπτισή τους ὅτι ἀρνήθηκαν, τά ἔργα δηλαδή, τή λατρεία, τούς ἀγγέλους καί τήν πομπή τοῦ διαβόλου. Ἰνδυνος πού καθίσταται ἀκόμα πιό ὀρατός ἐάν συνεκτιμήσουμε τό ἔλλειμμα κατήχησης πού παρουσιάζεται στούς χριστιανούς μας μαζί μέ τή σύγχυση πού ἐπικρατεῖ στήν ἐποχή μας»³⁴.

Ἀναφερόμενος στή σωστή στάση προσεγγίσεως τοῦ ἀποκρυφιστικοῦ χώρου καί τοῦ φαινομένου τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν, ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ὑπογραμίζει: «Ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης προσδιορίζει αὐτή τή στάση: "Ἀγαπητοί, μὴ πιστεύετε εἰς κάθε πνεῦμα, ἀλλά δοκιμάζετε τά πνεύματα, ἐάν εἶναι ἀπό τόν Θεό, διότι πολλοί ψευδοπροφήτες ἐξῆλθον εἰς τόν κόσμον" (Α' Ἰω. δ' 1). Ὁ ἀπόστολος δίνει καί τό "μέτρο" ἀναγνωρίσεως· εἶναι ἡ πίστη στό πρόσωπο τοῦ

³³ Andrius Valencius, Ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀπέναντι στήν Ἀνατολική Χριστιανική Παράδοση, περιοδ. «Πειραϊκή Ἐκκλησία», σσ. 41-46, ἀναδημοσίευση ἀπό τό περιοδ. «Σύγχρονα Βήματα», τ. Ἰανουαρίου - Μαρτίου 1996.

³⁴ π. Βασ. Γεωργοπούλου, Ἐπίκουρου Καθηγ. Α.Π.Θ. Ἀποκρυφισμός καί Νέα Ἐποχή, Εἰσήγηση στήν ΙΖ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη, Ν. Προκόπιον Εὐβοίας 2005, Πρακτικά, σ.119.

Χριστού (πρβλ. Α' ορ. ιβ' 3). Ο λόγος τῆς πίστεως πού κηρύττεται στήν Ἐκκλησία εἶναι ἡ πίστη στήν υριότητα τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ὁμολογία ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ὕριος (Ρωμ. ι' 8-11). Ὅποιος δέν ὁμολογεῖ τό μυστήριό τῆς σωτηρίας "ἐν Ἰησοῦ Χριστῶ", ὅτι δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός "ἦλθεν ἐν σαρκί", ἐμπνέεται ὄχι ἀπό τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ἀπό τό πνεῦμα τοῦ Ἀντιχριστοῦ (Α' Ἰω. δ' 23)».

Καί συνεχίζει: «Στό χῶρο αὐτό (δηλαδή τῆς «Νέας Ἐποχῆς») δέν γίνεται ἀποδεκτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὡς μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο πρόσωπο. Ἐκλαμβάνεται ὡς ἕνας ἀπό τούς πολλούς Δασκάλους ἢ "πνεύματα", πού ἀνήκει σέ μιᾶ "Ἀδελφότητα" καί ἐξισώνεται μέ τόν οὔδα, τόν Μωάμεθ ἢ καί συγχρόνους γκουροῦ ἢ μετενσαρκώνεται σέ κάθε ἐποχή μέ διαφορετικά ὀνόματα... Οἱ ἀποκρυφιστές διακηρύσσουν πώς ἔχουν τήν ἐξουσία νά ἐξαναγκάσουν τρόπον τινά τόν Θεό, μέ τίς πνευματιστικές τεχνικές τους καί τίς ἀποκρυφιστικές μεθοδεύσεις τους νά ἐναρμονιστοῦν μέ τήν "Συμπαντική ἐνέργεια" καί νά τήν χρησιμοποιήσουν κατά βούληση. ἐβαία ἐδῶ προϋποτίθεται ἄλλη ἀντίληψη γιά τόν Θεό...

Πρέπει ἀκόμη νά ποῦμε πώς ὁ Χριστιανός δέν ἐπιδιώκει "ἐμπειρίες" καί παραφυσιολογικά φαινόμενα, οὔτε στηρίζει τήν πίστη του σ' αὐτά... Ἡ ἀγία Γραφή μᾶς πληροφορεῖ πώς ὅλα ἐκεῖνα πού ἦσαν ἀπαραίτητα γιά τή σωτηρία, ἡ σωτήρια ἀλήθεια, παραδόθηκαν "ἅπαξ στους Ἁγίους" (Ιούδα 3) καί ὄχι "τμηματικά". Ἐκεῖνο λοιπόν πού μένει εἶναι νά μείνουμε πιστοί σ' αὐτή τή σωτήρια ἀλήθεια καί μέ ταπεινό φρόνημα νά τήν καταστήσουμε βίωμά μας μέσα στήν κοινωνία τῆς χάριτος τοῦ ὕριου»³⁵.

Τέλος, σέ ἀνακοίνωση τῆς Διεύθυνσης Ποιμαντικῆς Διακονίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐπισημαίνεται: «Ἡ κίνηση (τῆς «Νέας Ἐποχῆς») προδίδει τή χριστιανική πίστη καί τή χριστιανική ἠθική, ἀκυρώνει τό Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας ἐν Χριστῶ καί ἀπειλεῖ ὀλόκληρο τόν εὐρωπαϊκό πολιτισμό, ἀφοῦ στρέφει τήν προσοχή τοῦ ἀνθρώπου "μέσα του" καί τόν ἀφήνει ἀδιάφορο γιά ὅ,τι ἐμεῖς ὀνομάζουμε κοινωνικό καθῆκον, συμμετοχή στήν εὐθύνη γιά τήν πνευματική, κοινωνική, πολιτιστική, πολιτική καί οἰκονομική ἀνάπτυξη»³⁶.

Ὁλοκληρώνοντας τίς σκέψεις μας, μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἡ «Νέα Ἐποχή» εἶναι τό ἀρχαῖο ψέμα τοῦ Διαβόλου «ἔσεσθε ὡς θεοί», σέ νέα μορφή, μέ ποικίλα σατανικά προσωπεῖα καί ἀναρίθμητες πονηρές μεθοδεύσεις.

Μαζί μέ τόν π. Ἀρσένιο Βλιαγκόφτη καταλήγουμε στό συμπέρασμα ὅτι «Σ' ὅλα τά σκοτεινά καί ἐπικίνδυνα σχέδια, γιά ἐπιβολή τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καί μιᾶς παγκοσμιοποίησεως χωρίς Χριστό καί ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί ἔχουμε νά ἀντιτάξουμε τό φῶς καί τήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Στήν ψευδή καί ἐωσφορική ὑπόσχεση τῆς αὐτοθεώσεως, ἔχουμε νά ἀντιπροτείνουμε τήν ἀληθινή κατά χάριν θέωση στήν ὁποία καλούμεθα ἀπό τόν ὕριό μας Ἰησοῦ Χριστό, σέ κοινωνία ἀγάπης μέ Αὐτόν καί ὑπακοῆς στό πανάγιο θέλημά Του»³⁷.

³⁵ π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἀποκρυφισμός στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας, Μαγεία, τεύχη 16-20, Αθήνα 1996, σσ. 421-423,

³⁶ Αθήνα, 22 Ὀκτωβρίου 1988.

³⁷ π. Ἀρσ. Βλιαγκόφτη, Ἡ ἀλήθεια γιά τή «Νέα Ἐποχή», ἀνάτυπο ἀπό τό περιοδικό «Παρακαταθήκη».

